

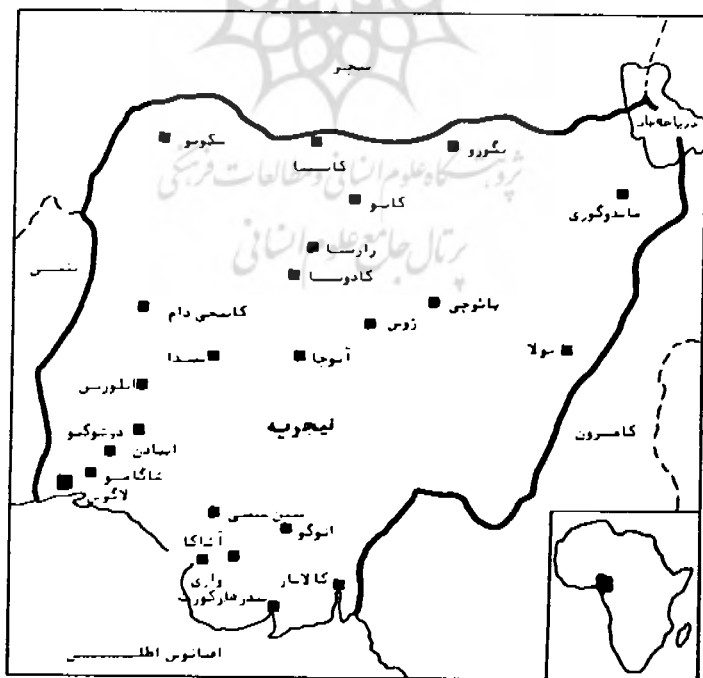
«مالیه عمومی

و

۱- بودجه

بازرگانی خارجی نیجریه»

بودجه دولت فدرال نیجریه بشدت به درآمدهای حاصل از تولید و صدور نفت متکی است. طبق ارقام غیرقطعی، در سال ۱۹۸۸ درآمدهای نفتی ۸۶ درصد از درآمدهای دولت فدرال را تشکیل میداده در حالیکه این نسبت در سال ۱۹۸۷، ۷۶ درصد

بوده است.^۱ افزایش شدید درآمدهای نفتی طی سالهای رونق بازار نفت (دهه ۱۹۷۰) هزینه های دولت فدرال را به میزان بی سابقه ای افزایش داد، لکن با تضعیف بازار مذکور، بودجه دولت نیجریه در سالهای ۱۹۸۱-۸۳ با کسری زیادی مواجه گردید؛ بنحویکه در سال ۱۹۸۳ و در پایان دوران نمامداری شاگاری، کسری بودجه دولت فدرال به $5/3$ میلیارد نایرا (معادل $9/5$ درصد تولید ناخالص داخلی نیجریه) بالغ گردید. کسری بودجه دولتهای ایالتی نیز که در این سال به $6/8$ میلیارد نایرا بالغ می گردید به وخامت بیشتر اوضاع کمک کرد.^۲ استقراض شدید از منابع داخلی و خارجی باعث افزایش نرخ رشد حجم پول گردید و تورم را به میزان بیشتری افزایش داد.

افزایش درآمدهای حاصل از نفت از $8/2$ میلیارد نایرا در سال ۱۹۸۴ به $10/9$ میلیارد نایرا در سال ۱۹۸۵ (معادل $72/6$ درصد از کل درآمدهای دولت) بهبود مختصری در بودجه این کشور پدید آورد. درآمدهای گمرکی در سال ۱۹۸۵ معادل $2/2$ میلیارد نایرا بود که بعد از نفت مهمترین منبع درآمد دولت محسوب می گردید.

از سال ۱۹۸۴ به بعد - علی رغم افزایش درآمدهای نفتی (بجز در سال ۱۹۸۶) - هزینه های جاری و سرمایه ای کاهش یافته اند تا دولت بتواند بخش بیشتری از

هزینه های خود را به مصرف باز پرداخت اصل و فرع قروض خارجی برساند. روند مشابهی نیز در سطح دولتهای ایالتی دیده می شود. هزینه های واقعی سرمایه ای دولت دائماً (بجز در سال ۱۹۸۵) کاهش داشته و سهم آن در بودجه سال ۱۹۸۸ معادل 44 درصد از هزینه های دولت فدرال بوده که این رقم در سال ۱۹۸۹ به 31 درصد تنزل یافته است. هزینه های جاری دولت نیز از طریق کاهش حقوق کارمندان دولت (بین 2 تا 15 درصد) و نیروهای مسلح (بین $2/5$ تا 20 درصد) در نوامبر سال ۱۹۸۵ و تثبیت بعدی حقوق و دستمزدها، حذف سوبسید شرکتهای دولتی و سوبسیدهای اعطائی به مصرف کنندگان کاهش یافت. همزمان با این تغییرات، باز پرداخت اصل و فرع قروض بخش عمومی روبه افزایش بوده بنحویکه رقم آن در بودجه سال ۱۹۸۹ به 13 میلیارد نایرا (معادل $62/5$ درصد هزینه های جاری دولت) رسیده است.

اهداف بودجه سال ۱۹۸۹ عبارت بودند از: متنوع ساختن صادرات و کاهش اتکاء به درآمدهای نفت، توسعه بخش کشاورزی و ترغیب صنایع کوچک به استفاده بیشتر از نهاده های تولید داخلی.

(1) EIU, *Nigeria: Country Profile 1989-90* (London: EIU Pub., 1989) p.36.

(2) *Ibid.*

جدول (۱): بودجه دولت فدرال نیجریه ۸۹-۱۹۸۵

واحد: میلیون نایرا

بودجه سال	غیرنفتی		عملکرد		سال / شرح
	۱۹۸۸	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	
۲۹۴۱۴	۲۴۲۸۸	۲۵۱۰۰	۱۲۳۰۲	۱۴۶۰۶	- درآمدهای دولت فدرال : نفت
۲۲۵۲۱	۲۱۰۹۴	۱۹۰۲۷	۸۱۰۸	۱۰۹۰۵	
۱۲۱۹۴	۱۰۷۵۹	۸۹۷۱	۲۳۳۲	۴۹۶۶	- بودجه تخصیص یافته - استانها و - دولتهای محلی
۱۷۲۱۸	۱۴۶۲۹	۱۶۱۲۹	۷۹۶۹	۹۶۴۰	- درآمد باقیمانده - دولت فدرال
۳۰۱۰۷	۲۴۳۶۷	۲۲۰۱۹	۱۶۲۳۴	۱۲۶۸۰	- هزینه دولت فدرال
-۱۲۸۸۹	-۱۷۳۹	-۵۸۹۰	-۸۲۵۴	-۳۰۴۰	- موازنه

مأخذ:

Ibid, p.37.

۲- تجارت خارجی

گردیده است. در سال ۱۹۸۷ این مازاد حدود ۱۲/۴ میلیارد نایرا (۳/۱ میلیارد دلار) بوده است، لکن بواسطه کاهش قیمت‌های جهانی نفت و درآمدهای نفتی این کشور، انتظار می‌رفت که مازاد تجاری نیجریه در سال ۱۹۸۸ کاهش یابد.

علی‌رغم افزایش ظاهری ارزش واردات و صادرات نیجریه (به پول محلی) میزان واقعی واردات و صادرات این کشور روبه کاهش بوده است. لکن موازنه تجاری نیجریه بعد از کسریهای عمده‌ای که در سالهای ۱۹۸۱-۸۳ با آن روبرو بود، در سالهای بعد با تراز مثبت قابل توجهی روبرو

جدول (۲): تجارت خارجی نیجریه طی سالهای ۱۹۸۲-۸۷

واحد: میلیارد نایرا

سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷	شرح
۱۲۵۶۵	۸۹۰۲	۷۱۷۸	۷۰۶۳	۵۹۸۴	۱۷۸۶۲	واردات (سنت)	
-۳۸۶۰	-۱۴۰۱	۱۹۱۰	۴۶۵۸	۲۹۳۷	۱۲۳۷۸	موازنه تجاری	

مأخذ:

Ibid, p.41.

مالیه عمومی و بازرگانی خارجی نیجریه ۷۱

— صادرات

این کشور از ۱۸۰ میلیون دلار در سال ۱۹۸۶ به ۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۹۰ افزایش یابد. در این راستا دولت آقای «بابانگیدا» از طریق کاهش ارزش پول نیجریه، از میان بردن ممنوعیت‌های صدور کالا، باز پرداخت حقوق و عوارض گمرکی کالاهای صادراتی، افزایش امکان استفاده از درآمدهای صادراتی برای صادرکنندگان (از ۲۵ درصد در سال ۱۹۸۶ به ۱۰۰ درصد در سال ۱۹۸۷) و تسهیل مراحل صدور کالا، قدمهای لازم را در این رابطه برداشته است. در این میان، محصولات کشاورزی از موقعیت بهتری نسبت به کالاهای صنعتی بر-خوردارند زیرا هزینه تولید کالاهای صنعتی بالاست و اکثر آنها به مواد اولیه وارداتی وابستگی شدیدی دارند.

از اواخر دهه ۱۹۶۰، نفت سهمی غالب در صادرات و نقشی تعیین کننده در اقتصاد^۱ نیجریه داشته است. طی سال ۱۹۸۷ درآمدهای نفتی حدود ۹۵ درصد از کل درآمدهای صادراتی این کشور را تشکیل میداد. پس از نفت، با فاصله بسیار زیاد، کاکائو و فرآورده‌های آن قرار دارد. دیگر صادرات قابل توجه نیجریه را کائوچو طبیعی و هسته نخل و فرآورده‌های آن تشکیل می‌دهد. کاهش درآمدهای نفتی از ۲۶ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۰ به ۷/۶ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ ضربه مهلکی به اقتصاد وابسته نیجریه وارد ساخته است. از اینرو یکی از اهداف برنامه تعدیل ساختار اقتصادی آن است که میزان صادرات غیرنفتی

جدول (۳): صادرات اصلی نیجریه طی سالهای ۱۹۸۲-۸۷ واحد: میلیون نایرا

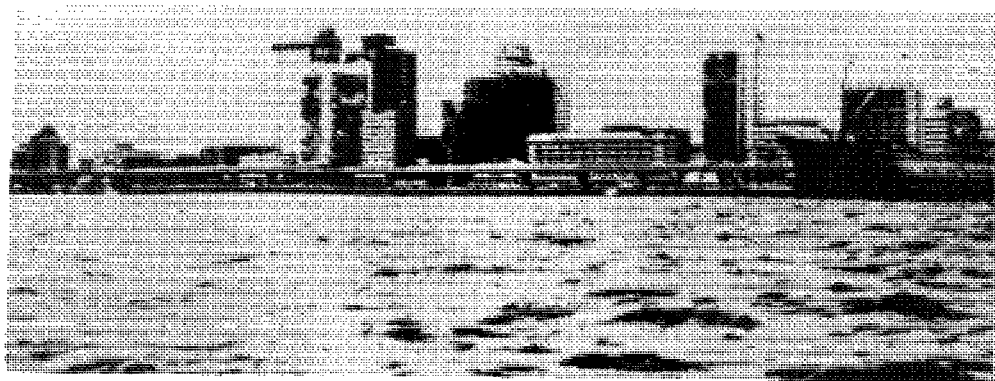
شرح	سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳*	۱۹۸۴*	۱۹۸۵**	۱۹۸۶**	۱۹۸۷**
نفت	۸۰۰۲	۷۲۰۱	۸۸۴۱	۱۱۲۲۴	۸۳۶۹	۲۸۷۲۹	
دانه کاکائو	۱۲۲	۲۲۶	۱۸۳	۱۸۲	۳۷۱	۸۲۷	
فرآورده‌های کاکائو	۰۰۰	۳۴	۳۲	۵۷	۵۴	۶۲	
کائوچو طبیعی	۰۰۰	۱۵	۱۷	۲	۲۹	۶۱	
هسته نخل و فرآورده‌های آن	۰۰۰	۲۵	۱۶	۶	۸	۳۰	
جمع (شامل سایر اقلام)	۸۲۰۶	۷۵۰۳	۹۰۸۸	۱۱۷۲۱	۸۹۲۱	۳۰۲۴۰	

* — غیرقطعی

** — برآورد بانک مرکزی نیجریه

Ibid, p.42.

۱ — رجوع کنید به: نمودار (۱)

همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) تشکیل می‌دادند که در میان آنها ایالات متحده امریکا (با سهمی معادل ۴۱/۲ درصد)، اسپانیا (با ۹ درصد سهم) و آلمان غربی (با سهمی حدود ۸/۴ درصد) و فرانسه (با بیش از ۶ درصد سهم) از اهمیت بیشتری برخوردار بوده‌اند.

طی سال ۱۹۸۴ سهم صادرات در تولید ناخالص داخلی نیجریه معادل ۱۶/۴ درصد بوده که بواسطه کاهش ارزش برابری نایرا، در سال ۱۹۸۷ به حدود ۲۸ درصد رسیده است. در سال ۱۹۸۷، واردکنندگان عمده کالا از نیجریه را کشورهای عضو سازمان

جدول (۴): واردات کشورهای (OECD) از نیجریه طی سالهای ۱۹۸۵-۸۷

واحد: میلیون دلار

کشور	سال	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
ایالات متحده امریکا	۲۸۲۶	۲۲۳۷	۳۴۲۴	
اسپانیا	۷۶۷	۲۶۲	۷۵۰	
آلمان غربی	۱۹۵۰	۱۱۴۰	۶۹۸	
فرانسه	۱۵۳۳	۷۶۳	۵۲۱	
ایتالیا	۱۴۶۱	۷۱۸	۲۸۲	
انگلستان	۷۵۴	۴۴۰	۲۳۴	
هلند	۵۹۴	۳۷۲	۳۵۰	
جمع (شامل سایر کشورها)	۱۴۲۴۷	۸۴۰۹	۸۳۰۰	

Ibid, p. 43.

مأخذ:

— واردات

شیمیائی ۱۶/۴ و مواد غذایی ۸/۸ درصد از واردات نیجریه را در سال مذکور تشکیل می داده‌اند. قابل ذکر است که بدلیل قاچاق، مقداری از واردات این کشور رسماً ثبت نمی شود. ترکیب واردات نیجریه در جدول زیر نشان داده شده است.

ارزش واردات نیجریه از ۲۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۱ به ۴/۴ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ تقلیل یافته است. طبق ارقام منتشره از سوی بانک مرکزی نیجریه، کالاهای سرمایه‌ای ۳۹/۴، مصنوعات ۲۶، مواد

جدول (۵): ترکیب کالائی واردات نیجریه طی سالهای ۱۹۸۳-۸۷

واحد: میلیون نایرا

سال	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
مواد غذایی و حیوانات - رسیده	۱۳۴۱/۳	۱۰۵۲/۱	۱۱۹۹/۸	۸۰۲/۱	۱۵۷۳/۷
نوسیدنیها و تنباکو	۸/۸	۷	۹/۴	۱۴/۵	۳۸/۶
مواد خام باستانی سوخت	۱۶۷/۶	۱۲۳/۵	۳۵۰/۵	۱۹۳/۹	۸۷۹/۵
سوختهای معدنی	۱۳۲/۳	۱۱۱/۳	۶۱/۲	۴۲/۲	۸۶/۸
روغنها و چربیهای حیوانی و نباتی	۹۷	۸۴/۹	۷۱/۱	۱۲۴/۸	۶۵/۲
مواد شیمیائی	۹۶۳/۴	۸۵۲/۳	۱۱۰۸/۳	۱۰۳۹	۲۹۲۳/۳
مصنوعات	۱۹۲۸	۱۲۴۱	۱۱۶۱/۷	۱۲۳۷/۱	۴۸۴۸/۴
ماشین آلات و وسایط حمل و نقل	۴۶۶۴	۳۲۵۶	۲۴۱۴	۲۲۷۷	۷۰۲۴
سفره	۵۹۹/۹	۴۲۸/۹	۲۴۶/۲	۲۵۲/۲	۶۱۱/۶
جمع	۸۹۰۳/۷	۷۱۷۸/۳	۷۰۶۳/۶	۵۹۸۳/۶	۱۷۸۶۱/۷

Ibid, pp.42-43.

مأخذ:

در سال ۱۹۸۵ سهم کالاهای سرمایه‌ای، مصرفی و واسطه‌ای در واردات نیجریه بترتیب معادل ۳۴/۹، ۲۲ و ۴۱/۴ درصد بوده و حدود ۱/۶ درصد نیز بصورت متفرقه گزارش گردیده بود^۱ که در مقایسه با ارقام سالهای قبل حاکی از کاهش سهم کالاهای مصرفی و افزایش سهم کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای

بوده است.

کشورهای انگلستان، آلمان غربی، فرانسه، ایتالیا، ایالات متحده امریکا و هلند از عمده‌ترین صادرکنندگان کالا به نیجریه هستند و جمعاً حدود نیمی از صادرات کشورهای (OECD) به نیجریه را در اختیار دارند.

جدول (۶): صادرات کشورهای (OECD) به نیجریه طی سالهای ۱۹۸۵-۸۷

واحد: میلیون دلار

کشور	سال	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
انگلستان		۱۳۳۸	۹۱۲	۸۶۷
آلمان غربی		۷۱۲	۷۲۶	۵۹۱
فرانسه		۶۲۷	۵۴۲	۲۲۲
ایالات متحده امریکا		۷۲۳	۲۵۰	۳۲۵
اسپانیا		۲۷۹	۲۷۹	۲۵۲
هلند		۲۲۰	۲۷۲	۲۶۸
جمع (شامل سایر کشورها)		۷۷۴۱	۵۶۲۷	۵۳۹۰

EIU, *Op. cit.*, p. 43.

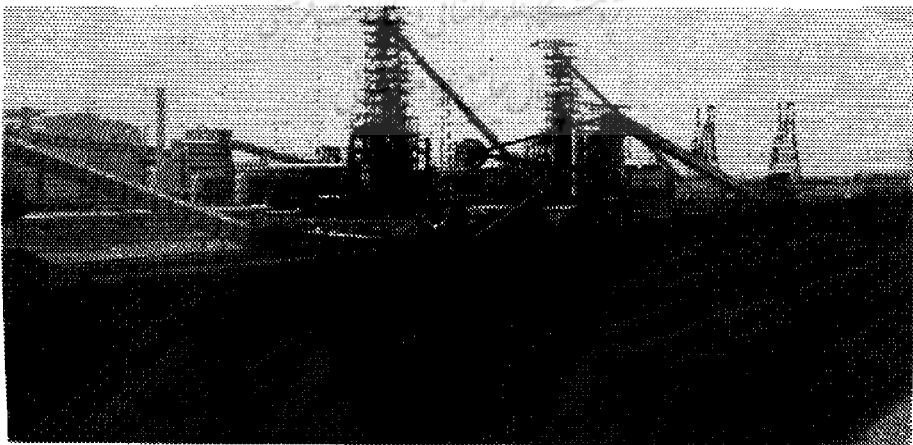
(1): Central Bank of Nigeria, *Annual Report & Statement of Accounts*, (Lagos: 1986), p.

— تحولات تراز پرداختها

نیجریه بترتیب ۲۴۱۹ و ۵۵۵ — میلیون دلار بوده‌اند.

در بخش حساب سرمایه نیز با سررسید وامهای بلندمدت نیجریه مشکلات جدیدی پدید آمده‌اند؛ بعنوان مثال، باز پرداخت قروض خارجی بخش عمومی از ۳۸۵ میلیون دلار در سال ۱۹۸۰ به ۲/۹ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۵ افزایش یافت و در سال ۱۹۸۷ این مبلغ، پس از تقسیط مجدد باز پرداخت قروض خارجی، به ۰/۶ میلیارد دلار رسید. از آنجا که باز پرداخت قروض، بیش از اخذ قروض خارجی جدید است، حساب سرمایه با کسری قابل ملاحظه‌ای روبروست. ذخایر این کشور نیز در اوایل دهه ۱۹۸۰ با کاهش شدیدی روبرو بودند و این امر باعث گردید تا نیجریه در پرداختهای خود با مشکل مواجه شود که این امر را میتوان از میزان بدهیهای معوقه — که در جدول بنام «تأمین مالی استثنائی»^۱ از آن یاد شده — ملاحظه نمود.

کاهش صدور نفت و به تبع آن کاهش واردات و افزایش شدید در پرداخت بهره وامهای خارجی از عمده عواملی هستند که از اوایل دهه ۱۹۸۰ تراز پرداختهای نیجریه را تحت تأثیر قرار داده‌اند. بدنبال کاهش صادرات نفت، موازنه تجاری نیجریه تا سال ۱۹۸۴ با کسری قابل توجهی روبرو بود و تنها پس از کاهش شدید در واردات این کشور بود که از سال مذکور به بعد این کشور هر ساله بیش از ۲/۵ میلیارد دلار مازاد تجاری داشته است. لکن، پرداختهای کلان نیجریه در مورد بهره وامهای این کشور باعث گردیده تا تجارت نامرئی نیجریه همواره با کسری قابل ملاحظه‌ای روبرو باشد، بطوریکه تراز حساب جاری موازنه پرداختها به مراتب پائین تر از تراز تجاری این کشور بوده است. در سال ۱۹۸۸ تراز تجاری و تراز حساب جاری

جدول (۷): تراز پرداختهای نیجریه طی سالهای ۱۹۸۲-۸۸

واحد: میلیون دلار

سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷	۱۹۸۸
صادرات (فوب)	۱۲۰۸۸	۱۰۳۰۹	۱۱۸۲۷	۱۳۳۴۸	۶۵۹۹	۷۶۵۲	۷۴۱۹
واردات (فوب)	-۱۴۸۰۱	-۱۱۳۹۳	-۸۸۲۴	-۷۶۳۴	-۴۰۶۳	-۴۱۹۲	-۵۰۰۰
موازنه تجاری	-۲۷۱۴	-۱۰۸۴	۲۹۸۴	۵۷۱۵	۲۵۳۵	۳۴۶۱	۲۴۱۹
تجارت نامرئی :							
بستانکار	۷۲۹	۵۰۹	۴۸۹	۴۰۳	۲۴۴	۳۶۶	۳۸۰
بدهکار	-۴۸۳۰	-۳۳۶۸	-۳۰۳۴	-۳۲۵۴	-۲۳۷۱	-۲۱۶۶	-۳۳۴۲
انتقالات شخصی خالص	-۳۸۶	-۳۷۳	-۲۹۹	-۲۶۰	-۱۳۱	-۲۰	-۳۴
خالص انتقالات دولتی	-۴۱	-۲۰	-۲۶	-۱	-۵	-۵	۲۲
موازنه حساب جاری	-۷۳۴۱	-۴۳۳۷	۱۱۴	۲۶۲۳	۳۷۱	۱۶۳۷	۵۵۵
سرمایه گذاری مستقیم	۴۳۰	۳۴۵	۲۰۰	۴۸۹	۱۹۹	۷۰	۸۳۹
سرمایه گذاری در اوراق سهامدار	-	-	-	-	-	-۷۶۰	۲۲
سرمایه های بلندمدت	۱۰۸۴	۱۰۸۳	-۶۳۸	-۲۳۰۷	-۱۴۴۰	-۱۲۳	-۳۴۹۲
سرمایه کوتاه مدت	۱۳۹	-۱۵۱	-۹۱۲	-۱۹۲۰	-۹۱	-۴۰۱۸	-۱۲۷۳
اشتباهات و مخدوفات	۲	۹۰	۲۷۱	-۱۳۸	-۱۹۱	-۶۸	-۵۲۱
اقدام جبرانی	-۱۸۳	-۱۸۵	-۹	-۴۴۵	-۴۰	۷۳	-۵۸
تأمین مالی استثنائی	۳۴۸۷	۲۵۳۲	۱۲۴۶	۱۷۵۳	۶۱۲	۳۲۹۲	۴۵۰۳
سفیر درخابیر (منفی حاکی از افزایش است)	۲۲۸۲	۶۲۳	-۴۷۲	-۵۶	۵۸۰	-۱۰۴	۵۱۴

مآخذ:

EIU, *Op. cit.*, pp. 44-45.

IMF, *International Financial Statistics Yearbook 1989*, (IMF, 1989), p. 551.

شدیدی روبرو گردید و از ۱۱۶۵ میلیون دلار در پایان سال ۱۹۸۷ به ۶۵۱ میلیون دلار تنزل یافت. بطور کلی ذخایر این کشور تقریباً از ارزشهای دیگر کشورها تشکیل یافته است.

ذخایر بین المللی نیجر به (باستثنای مقدار کمی طلا) در سال ۱۹۸۸ با کاهش

جدول (۸): ذخایر بین المللی نیجر به طی سالهای ۱۹۸۳-۸۸

واحد: میلیون دلار

سال	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷	۱۹۸۸
ارو	۹۶۳	۱۴۵۲	۱۶۶۶	۱۰۸۱	۱۱۶۵	۶۵۱
حوه پرداخت محدود (SDR)	۲۷	۵۰	۱	-	-	-
دخایر در صندوق بین المللی پول	-	-	-	-	-	-
جمع (اساسی طلا)	۹۹۰	۱۴۶۲	۱۶۶۷	۱۰۸۱	۱۱۶۵	۶۵۱
طلا	۲۵	۲۴	۱۹	۶	۵	۴

IMF, *Ibid*, P. 549.

مأخذ:

— قروض خارجی

بپردازد.

باز پرداخت اصل و فرع وامهای میان مدت و بلندمدت تا سال ۱۹۸۶ بخوبی انجام می شد، لکن باز پرداخت وامهای کوتاه مدت از اوایل دهه ۱۹۸۰ به تعویق افتاد و همین بدهیهای معوقه بودند که باعث گردیدند تا قروض خارجی نیجریه شدیداً افزایش یافته و به اعتبار این کشور لطمه وارد شود. ادغام بعدی بدهیهای معوقه در بدهیهای میان مدت و بلندمدت نیجریه، رقم بدهیهای مذکور را از حدود ۱۴/۵ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۵ به حدود ۲۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۶ رساند. افزایش بعدی این رقم به ۲۶ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ تا حدودی ناشی از کاهش ارزش دلار و تأثیر آن بر قروض غیردلاری نیجریه بوده است.

قروض خارجی، همراه با کاهش درآمدهای نفتی، از عمده ترین معضلاتی هستند که اقتصاد نیجریه با آنها روبروست. قروض خارجی نیجریه از حدود ۱۳ میلیارد دلار (معادل ۱۴/۱ درصد تولید ناخالص ملی نیجریه) در سال ۱۹۸۲ به حدود ۲۸/۷ میلیارد دلار (معادل ۱۲۲/۶ درصد تولید ناخالص ملی) در سال ۱۹۸۷ بالغ گردیده است. بدنبال کاهش درآمدهای نفتی، باز پرداخت اصل و فرع بدهیهای خارجی بسیار مشکل گردیده و نیجریه مجبور شده تا در مورد تقسیط مجدد جدول زمانی باز پرداخت بدهیهای خود و نیز اخذ وامهای جدید با اعتباردهندگان خویش به مذاکره

جدول (۹): قروض خارجی نیجریه طی سالهای ۱۹۸۲-۸۷

شرح	سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶	۱۹۸۷
بدهیهای بلندمدت:		۱۰۳۸۹	۱۳۵۳۷	۱۲۹۲۲	۱۲۵۲۹	۲۰۹۷۴	۲۶۰۵۷
بدهیهای تضمین نده بخش عمومی		۹۰۷۶	۱۲۲۳۶	۱۱۵۲۴	۱۳۱۳۳	۲۰۵۷۲	۲۵۷۰۲
بدهیهای تضمین نده بخش خصوصی		۱۳۱۳	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۱۴۱۶	۴۰۰	۳۵
فروزر کوتاه مدت		۲۵۱۹	۵۰۲۹	۵۷۴۰	۲۹۷۳	۳۴۹۶	۲۶۵۷
جمع		۱۲۹۰۸	۱۸۵۸۶	۱۸۶۶۴	۱۹۵۳۲	۲۴۲۷۰	۲۸۷۱۴
نسبت به تولید ناخالص ملی (درصد)		۱۴/۱	۲۱/۱	۲۰/۵	۲۲/۱	۵۳/۱	۱۲۲/۶

EIU, *Op. cit.*, p. 46.

فآخذ:

— قوانین و مقررات ارزی و تجاری

سیاستهای ارزی توسط شورای نظامی و دولت فدرال معین شده و به وسیله بانک مرکزی نیجریه به اجرا درمیآید. در سال ۱۹۸۶، جهت کاهش ارزش برابری نایرا — که در آن زمان نرخ برابری آن مصنوعاً بالا نگاهداشته شده بود — سیستم دوگانه نرخ ارز به اجرا گذاشته شد و متعاقباً در سال ۱۹۸۷ این دو نرخ به یک نرخ واحد تبدیل شدند که این نرخ در معاملات بازار ارز تعیین می‌گردید.

تا اواسط ماه مارس ۱۹۸۷ این معاملات بصورت هفتگی انجام می‌شدند ولی از آن پس هر دو هفته یکبار حراج‌های ارزی صورت می‌گیرد. بانک‌هایی که دارای فعالیت‌های ارزی هستند حق شرکت در این حراج‌ها را دارند. بانک مرکزی نیجریه تلاش نموده تا از این طریق نرخ ارز را به سمت نرخ مطلوب سوق دهد. با این وجود، تقاضا برای ارز همچنان بیش از عرضه بوده و نرخ برابری نایرا در مقابل دلار آمریکا سیری رو به افزایش داشته است.

اخیراً نیز ترتیباتی اتخاذ گردیده تا ارزهای بازار سیاه و حساب‌های ارزی اتباع نیجریه به مصارف تولیدی اختصاص یابند و از سودجویی در بازار ارز جلوگیری شود.

همانطور که قبلاً ذکر شد، در اوایل دهه ۱۹۸۰ و متعاقب کاهش درآمدهای نفتی، بدهیهای معوقه کوتاه‌مدت نیجریه رو به افزایش نهادند. از سال ۱۹۸۴ دولت برای

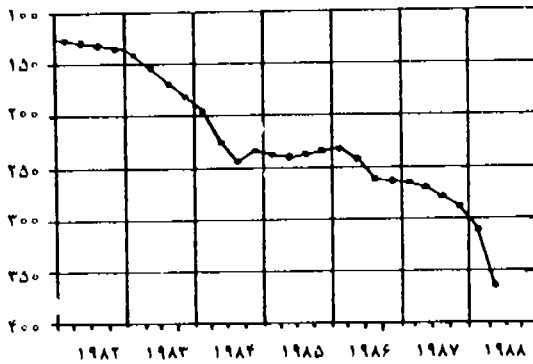
جلوگیری از افزایش این بدهیها اقدام به صدور مجوز واردات نمود. این مجوزها تنها هنگامی صادر می‌شدند که ارز کافی جهت پرداخت واردات آنها وجود داشت. البته فساد اداری و بوروکراسی دولتی مشکلاتی را در تخصیص صحیح ارزها بوجود آورد. علاوه بر مجوز واردات کالا، تعرفه‌های گمرکی نیز جهت حمایت از صنایع داخلی افزایش داده شدند و این امر تا حدودی تاثیر منفی ارزش مصنوعی و بالای نایرا را خنثی نمود. از سال ۱۹۸۶ علاوه بر تعرفه‌های گمرکی، واردات، مشمول ۳۰ درصد عوارض گردیدند. البته داشتن مجوز واردات لزوماً به معنای توانایی در واردات کالا توسط شرکتها نبود چرا که اعتبار تجاری نیجریه تا حدی کاهش یافته بود و بانکهای خارجی از تایید اعتبارات اسنادی این کشور خودداری می‌کردند.

سیاستهای وارداتی نیجریه با اعلام برنامه تعدیل ساختار اقتصاد، دگرگون شد. سیستم صدور مجوز واردات در سپتامبر ۱۹۸۶ ملغی گردید و ۳۰ درصد عوارض نیز برداشته شد. در سپتامبر ۱۹۸۶، تعرفه‌های گمرکی اصلاح گردیدند و میزان آنها شدیداً کاهش یافت و واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای که در بخش صنعت و یا جهت صادرات به کار گرفته می‌شدند از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و سایر مالیاتهای غیرمستقیم معاف شدند.

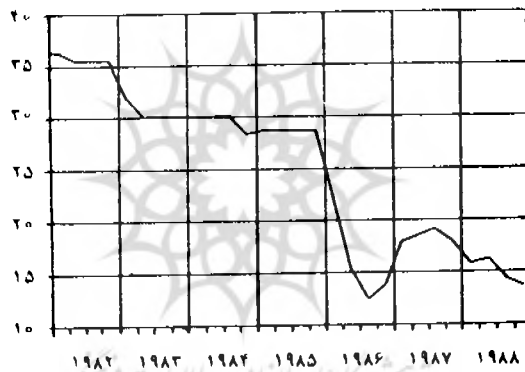
در ژانویه ۱۹۸۸ تعرفه‌های گمرکی جدیدی به اجرا گذاشته شدند. اهداف اصلی این تعرفه‌ها عبارت بودند از: حمایت

نمودار شماره (۱): همبستگی قیمت نفت، تورم و ارزش برابری نایرا در نیجریه

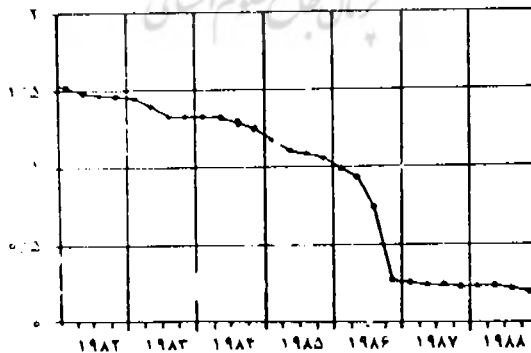
شاخص قیمت مصرف کننده ۱۹۸۰=۱۰۰

قیمت نفت نیجریه (دلار برای هر بشکه)

نرخ برابری دلار آمریکا در مقابل هر نایرا

از صنایع محلی - خصوصاً صنایع نوپا - در مقابل دامپینگ و رقابتهای خارجی، و تقویت کارائی و بهره‌وری در صنایع داخلی از طریق فراهم نمودن زمینه رقابت تولیدات آنها با تولیدات خارجی. در حال حاضر مراحل واردات کالا تسهیل گردیده و ارزش مورد نیاز بطور مستقیم از بانکهای تجاری به نرخ آزاد قابل اکتساب است (البته در مقابل اسناد تجاری مرسوم) برای

اکثر کالاهای وارداتی با ارزش بیش از ۵ هزار دلار، بازرسی پیش از حمل کالا ضروری است. در فهرست کالاهای ممنوعه نیز تجدیدنظر شده و در حال حاضر گوشت مرغ، سبزیجات، میوه‌جات، اغلب منسوجات، اکثر محصولات پلاستیکی و برخی از مواد شیمیائی در این فهرست جای دارند.

منابع و مأخذ:

- 1- : *Central Bank of Nigeria. Annual Report of Statement of Account*, Lagos: 1986.
- 2- International Monetary Fund. *International Financial Statistics Yearbook 1989*, IMF, 1989.
- 3- The Economist Intelligence Unit. *Nigeria : Country profile 1989/90*, London: EIU Pub., 1989.
- 4- The Economist Intelligence Unit. *Nigeria : Country Report, No.2, 1989*, London: EIU Pub., 1989.